

VIIKONVAIHDE

HENGÄHDYSPAIKKA

Pelko pois

Pariisin iskujen aikaan olin Sveitsissä, Ranskan naapurissa. Takana oli työntäyteinen päivä Kirkkojen maailman-neuvoston kokouksessa. Eri puolilta maailmaa tulleiden kokousedustajien kanssa jaoinme hämmennyksen ja surasimme uutisia epäuskoisina. Tunsimme surua ja rukoilimme läheisensä menettäneiden tunteamattomien puolesta.

Valmistelimme myös kannanoton, jossa terrori tuomitaan selvin sanoin. Väkivalta ei ole ratkaisu ihmiskunnan ongelmiin. Sille ei ole oikeutusta, ei minkään uskonnon tai Jumalan nimissä. Luojaista ei voi tehdä ihmisen pahuuden takaajaa. Toisen surmaaminen on aina väärin.

Kannanotossa todetaan, että Pariisin tapahtumat eivät ole ainutlaatuisia maailmalla. Vastaavaa on äskettäin tapahtunut Libanonissa ja Nigeriassa. Nyt pahan voimat jylläsivät lähempänä, keskellä historiallista ja sivistynyttä Eurooppaa. Onko niin, että ummistamme silmämme pahalta, joka on meistä etäällä? Näin ei saisi olla.

Monen muun tavoin kyselin mielessäni, mitä tässä tilanteessa voi ja tulee tehdä turvallisemman maailman hyväksi? Nopeimmat ovat jo ehdottaneet yksioikoisia ratkaisuja: Laitetaan rajat kiinni. Lisätään turvamiehiä, poliiseja ja sotilaita ylläpitämään järjestyä. Käynnistetään terrorismin vastainen sota. Tuhotaan Isis ilmaiskulla Syyriassa. Sanotaan tiukka ei maahanmuutolle ja vierasmaalaisille. Rakennetaan turva-aidat kotiemme ympärille.

» **Vieli** **ehdimme** vaikuttaa tulevien sukupolvien asenteisiin.

mainituista keinoista on hetkeksi apua, kun pahaa pitää suitsia. Silti en usko, että ne lisäävät pitkällä aikavälillä valtioiden turvallisuutta ja kansalaisten turvallisuuden tunnetta. Varsinaisen ongelma on edelleen olemassa: ihmisen itsekkyys ja sen seuraukset. Ihmisen pitäisi muuttua.

Ehkäpä nyt on katsottava 30 vuoden päähän eteenpäin. Vieli ehdimme vaikuttaa tulevien sukupolvien asenteisiin. Vieli ehdimme kasvattaa lapset ja lastenlapset tahtomaan hyvää toisille. Se tarkoittaa väkivallasta ja vihasta pidättäytymistä. Välttämisen mallilla, jonka heihin istutamme, on siis merkitystä. Jos rakastamme heidät oikeudenmukaisiksi ja rauhantahtoiksiksi, he ymmärtävät, että pahaan ei pidä vastata pahalla.

Lapset ja nuoret tarvitsevat toivon näköaloja vihan ja pelkojen sijasta. Heidän soisi kasvavan todellisuuden tajuisiksi mutta ei epäileviksi. Emme saa riistää heiltä tulevaisuutta ja sen suuria mahdollisuuksia pelon siemeniä kylvämällä. Maailmaa on voitava katsoa avoimin silmin.

Pahan jyllätessä mielessäni soi usein ääni toisenlaisesta maailmasta. Kun saksalainen pappi Dietrich Bonhoeffer kirjoitti virren 600 sanat, pahuus piti Eurooppaa otteessaan. Tarvittiin vastavoima. Siitä on puhe virressä: ”Hyvyyden voiman ihmeelliseen suojaan olemme kaikki hiljaa kätkeytyt.”

Virsi ja sen sävelmä ovat valoisat. Ne julistavat, että Jumala ei ole jättänyt kärsivää maailmaa omaan kurjuuteensa. Armollisen Jumalan hyvyys on sittenkin suurempaa ja voimakkaampaa kuin ihmisten pahuus.

Nyt on aika veisata hyvyyden voimasta ja toimia päättäväisesti. Hyvyyden voima karkottaa pois pelon.

SIMO PEURA
Lapuan hiippakunnan piispa

KANSAN SUUSTA

Savolaista sanataidetta

”Aata Luoja, jos kerkiit!” sanoi savolainen, kun katolta tipahti.

Savolaiset tunnetaan sanavalmiina ihmisinä. Repliikki löytyy joka tilanteeseen: ”Kyllä puhas hyvä on, sano muaninkalaenen tyhjee merotto.”

Meidän ulkosavolainen tulee olla tarkkana heidän kanssaan. ”Oliko mustikkaa”, kysyi Savoon asettunut pohjalais-serkku paikalliselta. ”Olj niin paljon mustikkaa, että voep jossain päin vähemmännii olla”, vastasi savolainen.

Tänäkään päivänä ei serkkupoika tiedä, oliko mustikka-paikka hyvä.

”Savolaesella on suuta pueljtoesta kertoo piän ympäri”, sanoi iisalmelainen. Ja sitä suuta käytetään kaikessa rauhas-sa, sillä ”hättäileminen ei ou hyväks ku kirpun tapossa ja siinä voi kii otossa”, mihin haukivuorelainen saattaisi todeta, että ”rattonnake ne o pienettii elukat”.

Savolaiset rakastavat kiertoilmauksia, polveilevia lauseita ja viimeisen sanan sanomista. Me muut emme välttämättä ymmärrä savolaista sanataidetta, vaan pidämme sitä jaa-ritteluna ja näsäviisautena.

Loukkaannumme, kun kysymykseen ei tunnu tulevan vastaus-ta, mihin savolainen, et-tä ”elä kehto”.

Jarmo Siltaoja on kirjoittanut savolaisesta vääräleukaisuudesta kirjan ”Kyllä voo tokkii-sa ei!” Hän kehuu savolaisia neuvottelutaitoiksi: he osaavat sanoa ”ei” niin, etteivät loukkaa toista osapuolta.

TOPILINJAMA

Keraamikko Merja Pohjonen muovaa savesta ihmisen tarinoita. Rakkain materiaali on suomala-lainen punasavi.

Sitkeän saven muovaaminen mieleiseksi vaatii voimia, samoin massiivisten keramiikka-esineiden käsittely. Voimia vaatii myös uuden elämän aloittaminen avioeron jälkeen omassa talossa, omilla ehdoilla.

”Puhutaan, että nainen olisi heikompi astia – mukamas”, keraamikko **Merja Pohjonen** naurahaa töittensä äärellä.

Veistokselliset punasavesta muovatut ruukut esittävät samalla ihmisiä, joiden vahvuutta Pohjonen arvostaa: esimerkiksi Nobelin rauhanpalkinnon saanutta Malalaa, ruotsalaista laulajaa Lalehia, itävaltalaisista Conchitaa tai sairauden vuoksi kaljuuntunutta ystävää.

”Haluan näiden töiden kautta kertoa tarinoita ihmisistä, etenkin naisista”, Pohjonen sanoo. Sarja, ironiselta nimeltään Heikompi astia, saa jatkoa.

Rohkeasti käsiksi remonttiin

Lahjakas keraamikko ei kaihdakaan kätensä upottamista saveen eikä niiden käyttämisestä remontteihin, joita uudessa kodissa on riittänyt. Hän osti avioeron jälkeen rohkeasti talon, jossa sijaitsevat sekä asuin- että työtilat.

Työtiloissa toimi aiemmin hansikastehdas. Kauppaneuvos **Birger Huhdan** kestitystä nauttivat 1970-lukua huokuvassa talossa aikoinaan niin **Urho Kekkonen** kuin **Eero Mäntyrantakin**.

Asuin- ja työtilojen keskittyminen samaan taloon on sekä käytännöllistä että edullista. Taiteilija lyhentää asuntolainaa suunnilleen kaksion vuokran verran kuukaudessa.

Ongelmia, kuten rakentamisvirheitä ja vesivahinkoja, on tullut vastaan niin, että heikompa hirtittäisi. Pohjonen on vain ryhtynyt korjaamaan niitä ja muokkaamaan tontin pihapiiriä mieleisekseen. Onneksi oma poika hallitsee putki- ja ilmastointityöt.

”Asioista selviytyy, kun ajattelee myönteisesti.”

Elämänpiirin laajentamista

”Kun muutin tänne, talossa oli vain jouluvalot. Sain kuitenkin ystäviltä paljon apua, kalusteita ja tekstiilejä. Tiedän, miten hyvältä avun saaminen tuntuu, ja autan mielelläni muita.”

”Ennen satsasin paljon perheeni elämään. Nyt teen asioita, joita olisi pitänyt tehdä jo nuorena, ja voin paljon paremmin. Olen päättänyt laajentaa elämänpiiriäni.”

Merja Pohjonen joutui vuosikymmen sitten synnyinnsä sydänvian vuoksi vaatimaan sydänleikkaukseen. Sen jälkeen väsymys väistyi ja hengittäminen helpottui. Hän saattoi palata laulamaan kuorossa.

”Leikkaus oli välttämätön, vaihtoehdotja ei ollut.”

Astioillakin voi olla sanoma

Keski-Pohjanmaan rahaston kolmivuotinen apuraha on antanut vapauden kokeilla ja luoda taitelijana oman mielen mukaisia töitä. Käyttöesineidenkään valmistaminen ei ole Pohjoselle vastenmielistä:

”Haluan tehdä kauniita ja toimivia esineitä, jotka tuovat hyvää mieltä arkeen. Astioita, joissa valmistuu maukasta ruokaa. Taideteoksiin liittyy aina sanoma, mutta sellainen voi olla käyttöesineilläkin.”

Työtilojen yläpuolella sijaitsevista galleriasta käy ilmi Merja Pohjosen monipuolisuus keraamikkona: esineitä on pienistä kupeista ja kipoista masiivisiin vateihin ja ruukkuihin.

Kaikki on selkeää ja kruusalematonta. Pyöreisiin muotoihin taitelija luo särmää kulmikailla maalauksilla. Hän on valmistanut myös tuhansien kilojen painoisia reliefejä ulkotiloihin.

”Enkelit ja sydämet eivät ole minun juttuni, eivätkä tekevät jo niin monet muut.”

Keraamikot ymmärtävät toisiaan

Tänä vuonna Merja Pohjosella

PÄIVI KARJALAINEN

Savi on sitkeää käsiteltävää. Merja Pohjosella on käytössään sähködreija.

Kivitavarasavesta valmistetut ruukut on viimeistellyt polttamalla puu-uunissa Tanskassa.

Kokkolan Isojärvellä sijaitsee kookas puu-uuni, jonka julkisivun on raapustettu sen nimi Akira eli aamunkoitto. Uuni rakennettiin talkoilla eestiläisen **Andres Allikin** ohjeiden mukaan vuonna 2006.

Uunin omistaa Lieskat – Flammor ry, jonka perustajajäseniin Pohjonen kuuluu.

sen **Andres Allikin** ohjeiden mukaan vuonna 2006.

Uunin omistaa Lieskat – Flammor ry, jonka perustajajäseniin Pohjonen kuuluu.

Lieskat – Flammor -yhdistyksen Akira-uuni on rakennettu talkoilla. Sitä saavat käyttää keraamikot eri puolilta Suomea.

Puu-uuni on niin suosittu, että keraamikkoja tulee eri puolilta Suomea polttamaan siinä töitä.

Keramiikan tekeminen ei

KUKA

Merja Pohjonen

Keraamikko Merja Pohjonen, 60, tunnetaan puhtaslinjaisista kookaista töistään. **Toimii myös** taideaineiden opettajana. **Kaksikielisyden vannoutunut** kannattaja, opettaa suomeksi ja ruotsiksi. **Valmistunut Taideteollisesta** korkeakoulusta 1980. **Syntynyt Helsingissä**, asuu Kokkolassa. **Kahden aikuisen pojan äiti.**

» Me keraamikot ymmärrämme toinen toisiamme, ja ravistelemme toistemme ajattelua ja työtapoja.

Rohkea Malala sarjasta Heikompi astia.

Merja Pohjonen dreijaa savea työtillasaan, jonka hän on remontoanut itselleen sopivaksi entisestä nahkatehtaasta.

yksin elätä. Merja Pohjonen on aina myös opettanut lapsia kuvataidekoulussa ja aikuisia Pohjoismaisessa taidekoulussa.

LEENA NYGÅRD